

hvars öfversats är ett hypotetiskt omdöme. [— thetisk.]

HYPOTISERA, v. a. 1. Förpanta, pantsätta, låta intecknas. [— thisera, — thicera, — thecera.]

HYPPIJA, v. n. 1. (pop.) Visa sig beställsam, tjeska. — *Hypppard*, n. 4.

HYRA, v. a. 2. 1) För viss tid, emot viss öfverenskommen betalning, till annan person öfverlåta nyttjande rätten till en sak. Vanligare säges *H. bort, ut*, se *Uthyra*. *H. i'n*, låta någon hyra rum hos sig. — 2) Genom sådant aftal betinga sig nyttjande rätten till en sak. *H. ett hus, en väning, ett rum, en vagn, en trädgård. H. rum af en hyresman. H. i'n sig hos någon*, på förenämde sätt betinga sig rätt att bo hos någon. Säges äfv. i vissa fall i fråga om persons arbete, tjänstebitråde, o. s. v. *H. sjöfolk, en lakej*. Om tjänstefolk och arbetare i allmänhet säges Lega. — 3) På grund af så beskaffadt aftal innehafva nyttjande rätten till en sak, hafva i hyra. *Han hyr en väning i staden. Jag hyr ett par rum på söder*. — 4) Emot betalning betinga sig en persons biträde för något särskilt ändamål. *H. en tidningsskrifvare att skälla på en person*. I denna mening säges vanligen Lega, Besolda. — Part. pass. *Hyrd* brukas stundom nästan adjektivt, t. ex.: *H-a rum, kläder*, o. s. v.

HYRA, f. 1. 1) Åftal om öfverlåtelse af nyttjande rätten till en sak eller till en persons arbete, biträde på viss tid, emot viss öfverenskommen betalning. *Köp bryter h.* — 2) Innehafvande af nyttjande rätten till en sak på grund af sådant aftal. *Taga, innehafva en väning på h.* — 3) Den öfverenskomna betalningen för en hyrd sak, en hyrd persons arbete eller tjänstebitråde. *Hvad kostar denna väning i h.? Jag betalar 100 r:dr i h. Dryga hyror. Han är skyldig mig fyra års h. En båtsmans, en hyrlakejs h. Taga h.*, säges om sjöfolk, som mot viss betalning utfäster sig till tjänst för viss tid, om bord å fartyg.

HYRANDE, n. 4. Tagande i hyra eller innehafvande af en sak emot hyras erläggande.

HYRESFOLK, n. sing. koll. Personer, som bo i hyrd lägenhet.

HYRESKONTRAKT, --- äckt, n. 3. o. 5. Kontrakt om vilkoren för hyran af något. [— contract.]

HYRESMAN, m. 5. pl. — män. Person, som hyr en lägenhet af ägare eller annan hyresman.

HYRESPENNINGAR, m. 2. pl. Penningar, som betalas i hyra.

HYRESRUM, n. 5. Rum, som är att hyra. **HYRESSUMMA**, f. 1. Öfverenskommen betalningssumma för en hyrd lägenhet.

HYRESTID, m. 3. 1) Den aftalade tiden för uthyrandet af en sak. — 2) Den tid, hvarunder någon hyr eller hyrt en lägenhet.

HYRESVÄRD, m. 2. Den, som till någon uthyrt en lägenhet.

HYRKUSK, m. 2. Person, som åt allmänheten tillhandahåller hyrvagnar med hästar emot betalning.

HYRLAKEJ, hy'rlak'j, m. 3. Person, hvilken uthyrer sig till tjänst som lakej hos någon, för viss kortare tid.

HYRNING, f. 2. Se *Hyrande*.

HYRVAGN, m. 2. Fyrsitsig vagn med hästar, som af viss dertill berättigad person (Hyrkusk) hålles allmänheten tillhanda mot betalning.

HYS! (pop.) Rop, då man föser svin.

HYSÄ, v. a. 2. (af *Hus*) 1) Låta vistas i

sitt hus, hemvist, i sin gård. *H. en rymmare, missänkt folk*. — 2) (fig.) a) Innesluta. *Hans lilla kropp hyser en stor själ*. — b) I sin själ, i sitt sinne hafva, nära, bära. *H. hat, vänskap till, aktning, vördnad för någon. H. misstänkar*. — *Hysande*, n. 4. o. *Hysning*, f. 2.

HYSING, m. 2. (skepp.) Ett slags trepartslina, som begagnas till bändslar och klädning.

HYSKA, f. 1. Liten ögla af metalltråd, hvori en hake ihäktas, för att dymedelst sammanhålla något. Skrifves äfv. *Hyskja, Hyssja, Hösja* och *Öska*.

HYSSA, v. a. 1. Sakta röra ett lindebarn fram och tillbaka på armarna, för att söfva det; äfv. med armarna lyfta upp ett barn så högt man kan öfver hufvudet. — *Hyssande*, n. 4. o. *Hyssning*, f. 2.

HYSSJA, v. n. 1. Ropa tyst! st! sch! *H. ned*, på detta sätt nedtysta.

HYSSJANDE, n. 4. o. **HYSSJNING**, f. 2. Rop af tyst! st! sch! *Emottaga med hyssjningar*.

HYSTERALGI, --alschi', f. 3. Moderplåga.

HYSTERI, --ri', f. 3. (från grek.) Kronisk sjukdom hos fruntimmer, som härrör af nervsvaghet och yttrar sig genom ryckningar och kramp, med andtäppa och nästan fullkomlig sanslöshet. Modersjuka.

HYSTERISK, a. 2. Som härrör af hysteri. *H-a anstötär*.

HYTT, f. 5. Ett på halfdäck å somliga fartyg bygd rum eller kajuta.

HYTTA, f. 1. 1) Inrättning, ställe, der malmer smältas eller på annat sätt tillgodogöras. Kallas äfv. Smälthytta. — 2) Se *Masugn*. — 3) Se *Hytt*. — *Ss. Hyttarbetare, -byggnad*.

HYTTEDRIFT, m. 3. Bedrifvandet af arbetet vid en smälthytta eller samteliga hyttor i ett distrikt, i riket.

HYTTEDRÄNG, m. 2. Arbetare vid en smälthytta.

HYTTELÄG, n. 5. 1) Bolag, vanligen af bergsbrukande allmoge, som tillsammans äger och drifver en masugn. — 2) Sjöfolk, som på ett fartyg har en hytt tillsammans.

HYTTMÄSTARE, m. 5. Person, som har tillsyn öfver arbetet vid en smälthytta.

HYTRÖK, m. sing. Arsenikoxid och andra metalloxider, som i pulverform afsätta sig med röken vid malmers rostning.

HYTTUGN, m. 2. Se *Masugn*.

HÅ! int. Uttrycker harm, förtrytelse, ovilja, förundran blandad med förebråelse, o. s. v. *Hå, det vel jag visst! Hå, jag måtte säga! — Hå! hå!* utrop, som betecknar suck eller klagan, t. ex. *Hå! hå! du tunga värld. — Båhå* (uttalas båhå)! uttrycker förvåning, spe eller ironi, t. ex.: *Båhå! står det så till? Båhå! ingen rädder här*. Fördubblas stundom, när man vill gifva ännu starkare uttryck åt meningen, helst då man yttrar förakt för hotelse, o. s. v.: *Båhå! håhå! ni får väl ta skeden i vackra handen*.

HÅBRÄND, håbränned, ell. **HÅBRÄNDSHAJ**, hå'brännshaj, m. 2. En art af Hajsålgatet, 3 till 4 alnar lång. *Squalus cornubicus*.

HÅF, m. 2. pl. *håfvar*. 1) Fiskredskap af nät, uppfäst på spröten eller bågar med skaft. Se *Katse-, Sump-, Met-, Nors-, Kräftåf*. — 2) Skinn- eller silkespung, fäst på ändan af ett långt skaft, hvarmed fordom kollekten uppbars i kyrkorna. *Gå med h-ven*, gå omkring dermed och deri insamla penningar; äfv. (fig.) gå omkring till flera personer och tigga för sig sjelf ell. andra.